

מבט על, גיליון 689, 24 באפריל 2015

פרסום מיוחד

בחינת תרחישים עתידיים כבסיס להערכת חלופות אסטרטגיות מול איראן

עמוס ידלין

ההסכם בין איראן למעצמות, כפי שהוא מסתמן, על פי הפרמטרים שפורסמו על ידי מחלקת המדינה של ארצות הברית ב-2 באפריל 2015, לאחר סבב השיחות שהתקיים בלואזן, הוא בעייתי, אך אינו בהכרח התרחיש השלילי ביותר שיכול להתפתח בסוגיית תכניתה הגרעינית של איראן. נקודת המוצא להשוואת התרחישים אינה מצב של אפס יכולות גרעיניות לאיראן, אלא התמודדות עם איראן, שהתייצבה כמדינת סף גרעינית – אמנם לא לגיטימית – כבר בתחילת העשור הנוכחי. ברשותה של איראן התשתית הגרעינית, שאותה בנתה במהלך העשור האחרון, קרי כל הרכיבים והידע, שיאפשרו לה להרכיב פצצה גרעינית. לאיראן יש כיום 19,000 צנטריפוגות, שמהן 9,000 מעשירות אורניום, 10 טון של אורניום מעושר בדרגה נמוכה (חומר המספיק ל 7-8 פצצות לאחר העשרה נוספת לרמה גבוהה), שני מתקני העשרה תת-קרקעיים, כור כוח בבושהר, היכול גם לייצר פלוטוניום, כור מים כבדים פלוטוניום ההולך ומוקם באראק, וכן תשתית ידע, מחקר, פיתוח ופעילות חשאית בנושא הנשק. חשוב להדגיש, שההסכם המתגבש אינו כולל אישור לאיראן לפתח נשק גרעיני – לא כעבור 10 או 25 שנים לאחר החתימה עליו, ולא בכלל. החלטה איראנית לפתח נשק גרעיני, גם ב-2025 או ב-2030, כאשר יוסרו מעליה מרבית ההגבלות שיוטלו עליה במסגרת ההסכם שייחתם בינה לבין המעצמות, תהיה הפרה שלו ושל תכתיבי ה-NPT, ותחייב תגובה נחרצת של המעצמות.

ישראל מצדה רואה באיראן עם נשק גרעיני איום מסדר גודל עליון על ביטחונה – עד כדי איום קיומי. כבר כיום, בטרם נחתם הסכם בין איראן למעצמות, איראן נמצאת מרחק של חודשיים-שלושה בלבד מפצצה, אם אכן תחליט לפרוץ אליה. משום כך, הסכם קביל עם איראן יהיה חייב להרחיקה מרחק של שנתיים-שלוש לפחות מפצצה, ונכון שבעת הזו מדיניותה של ישראל תתמקד בראש ובראשונה בשיפור הפרמטרים של ההסכם הצפוי. במקביל, על ישראל לפעול מול ארצות הברית לקידום הסכמות, תכנית פעולה מתואמת ואולי אף לעגן הבנות בהסכם פורמלי, שיתן מענה לתרחישים הבעייתיים ולסיכונים שיהיו גלומים בפריצה איראנית לגרעין - עם הסכם או בלי הסכם. על ישראל לחתור לקבל ערבויות לכך, שיהיה מענה הולם לסיכונים שהסכם עם איראן ישית עליה ולהסכים עם ארצות הברית על חיזוקה הביטחוני והמדיני, למקרה שלא יתממש התרחיש האופטימי שהממשל האמריקאי צופה כי יתפתח בעקבות הסכם.

מודל החשיבה, שנכון שינחה את המנהיגות בארצות הברית ובישראל – הנהגות הרואות באיראן החמושה בפצצת גרעין תרחיש לא קביל – מתמקד בשאלה, שחובה לשאול בכל רגע נתון: האם הגענו לפרשת דרכים, "לצומת" שבה חייבים לבחור בין שתי אלטרנטיביות בעייתיות, ששתיהן הוות תוצאות שליליות ובעלות משמעות קשות: קבלת איראן עם פצצה גרעינית, או פעולה צבאית למניעת הצטיידותה של איראן בנשק גרעיני. אם נעריך שטרם הגענו לצומת בעייתית זו ושקיימות אפשרויות נוספות שביכולתן למנוע את איראן מלייצר נשק גרעיני, אשר אינן "פצצה או הפצצה", אזי הן תהיינה עדיפות. חלופות אלה תהיינה הסכם סביר, סנקציות חריפות שישנו את מאזן השיקולים האיראניים, פעילות חשאית נגד תכנית הגרעין האיראנית או שינוי המשטר בטהרן.

כותב שורות אלה מעריך, כי ראש הממשלה בנימין נתניהו, אם יגיע למסקנה שאנו נמצאים באותה נקודת החלטה, שאפשרויות בה רק הסכמה עם איראן גרעינית או עצירתה באמצעות אופציה הצבאית, יעשה את הנדרש על פי החלופה השנייה. כן מניח הכותב שגם הנשיא ברק אובמה, או כל נשיא או נשיאה שיכהנו אחריו, כאשר יבינו שהאיראנים אכן פורצים בפועל לפצצה, ימלאו את הבטחתו של אובמה למנוע מאיראן להצטייד בנשק גרעיני ויעדיפו "מניעה" על פני "הכלה". אולם, הלהיטות האמריקאית להגיע להסכם

החלישה עד מאוד את עמדתו של הממשל במשא ומתן, ולכן הנחה זאת חייבת תיקוף. הנימוקים, שעליהם הסתמכו דוברי הממשל על מנת להצדיק את הסכם הביניים שנחתם עם איראן ואת הפרמטרים להסכם סופי, כפי שפורסמו, ביטאו שחיקה של המחויבות האמריקאית, שלפיה "כל האופציות על השולחן". מדבריהם אפשר היה להבין שאם יעריך הממשל, כי הגיע ל"צומת", קיים סיכוי נמוך בלבד שיבחר בנתיב ה"הפצה".

להלן ששה תרחישים, שלושה מהם מניחים כישלון לגיבוש הסכם סופי עם איראן עד תאריך היעד – ה-30 ביוני 2015, ושלושה נוספים מניחים הגעה להסכם. בכל אחד מהתרחישים תתואר התנהגות איראנית משוערת שונה, תוך הבנה, כי מדובר במשתנה הפעולה הקשה ביותר לחיזוי. לגבי כל תרחיש, ינותחו התנאים שייצרו את המצב של צומת ההחלטה בין "פצצה להפצה", וכן המידה בה יהיה תרחיש זה עדיף מהמצב הנוכחי, של איראן עם יכולות סף גרעיניות, או בעייתי ממנו. המשך הניתוח מתבסס על ההנחה, שההסכם שאליו יגיעו הצדדים יכלול את כל הפרמטרים שפורסמו על ידי מחלקת המדינה, בשיפורים נדרשים בנושא הגבלת המחקר והפיתוח הגרעיני על ידי איראן, בתוספת שקיפות מלאה לגבי הממדים הצבאיים של התכנית והפיקוח המלא על התנהלותה של איראן בתחום הגרעיני בהמשך הדרך על פי ההסכם, בכל אתר ובכל זמן.

כישלון השיחות

תרחיש א': הסכם הביניים יהיה זה פקטו הסכם קבע. כישלון להגיע להסכם סופי ייגרם על ידי הפערים בין הצדדים ופרשנותם השונה ל"פרמטרים של לוזאן". התעקשות האיראנים על הסרת סנקציות מידית, פיקוח מוגבל, המשך מחקר ופיתוח אגרסיבי ואי-מתן תשובות בנושא הממדים הצבאיים של תכנית הגרעין, יובילו בהכרח לאי הגעה להסכם. עם זאת, ההנחה שבבסיס תרחיש זה היא, שהן איראן והן המעצמות ייזוהו מיצירת משבר עמוק ויצהירו על מחויבותם לרוח הסכם הביניים – The Joint Plan of Action-JPOA, שסוכם בנובמבר 2013 ויישומו החל בינואר 2014, תוך המשך השיחות בפורמט כזה או אחר. בפועל, הסכם הביניים יתמסד כהסכם קבע. חובה להבין, שבמצב זה תימצא איראן קרובה יותר לפצצה (פרק זמן של חודשיים-שלושה), מאשר על פי הסכם שיגובש בהתאם לפרמטרים של לוזאן (מרחק שנה מפצצה ב-10 השנים הראשונות לאחר החתימה על ההסכם), לא יחולו עליה מגבלות לגבי פיתוח צנטריפוגות מתקדמות והפעלתן ולגבי בניית כורים נוספים. הפיקוח עליה יישאר חלקי וללא יישום הפרוטוקול הנוסף של סבא"א. שאלת המפתח בתרחיש זה, היא יכולתה של איראן להמשיך להתנהל תחת משטר הסנקציות הקיים. תרחיש זה יוכל להתממש רק אם הקונגרס האמריקאי יאמץ גישה מתונה לגבי חקיקת סנקציות נוספות ואם האיראנים יחליטו להמשיך ולספוג את נטל הסנקציות הקיימות, בתקווה שהזמן החולף יאפשר להם לעקוף אותן בעוד משטר הסנקציות הקיים נשחק.

על ממשלת ישראל לשאול, האם תרחיש זה עדיף מבחינתה על תרחיש ההסכם. אם מוערך כי איראן יכולה לשמר את תכניתה הגרעינית תחת הסנקציות הקיימות, אזי תרחיש זה יהיה בעייתי יותר מאשר הסכם. אמנם, פעילותה של איראן בתחום הגרעין לא תקבל לגיטימיות והסנקציות המוטלות עליה לא יוסרו, כך שהאיראנים לא יקבלו משאבים נוספים לפעילותם השלילית, מנגד, גם תחת סנקציות ובמצב של אי-לגיטימיות לקידום תכנית הגרעין עליה בידי איראן לפתח תשתית גרעינית רחבה ומסוכנת בהרבה מהיכולות הגרעיניות שיתרו לה, במסגרת הפרמטרים של הסכם לוזאן. יתר על כן, ספק אם בתרחיש זה יגדירו האמריקאים לעצמם הגעה ל"צומת ההחלטה", וספק אם יגבירו את הלחץ על איראן או יפעלו צבאית נגדה. גם ממשלת ישראל, למרות שגינתה את הסכם הביניים, העדיפה שנה מאוחר יותר להשלים עם הארכת תוקפו והימשכות השיחות עם איראן, אל מול חלופות בעייתיות יותר, כמו חזרה להתקדמות איראנית לגרעין או "הסכם רע". ברור, כי מבחינה טכנית ומבחינת רוחב ועומק תכנית הגרעין האירנית, הסכם על פי הפרמטרים שסוכם בלוזאן יהיה טוב יותר מאשר התמסדות הסכם הביניים כהסכם הקבע דה פקטו. אם ה-JPOA נשאר בתוקף, יישארו בידי האיראנים מלאי משמעותי של 10 טון אורניום מעושר לרמה של 3.5 אחוזים ו-19,000 צנטריפוגות, ועל כן זמן פריצה קצר מאד לפצצה. רק הערכה שהסנקציות הקיימות ימשיכו להכאיב לאיראן במידה שתגיע אותה לקבל פרמטרים מגבילים ומצמצמים יותר לגבי תכניתה הגרעינית, תעניק היגיון אסטרטגי לתרחיש זה.

תרחיש ב': כישלון השיחות כשאיראן נסוגה גם מהסכם הביניים ומרחיבה את התשתית הגרעינית, אם כי בלי פריצה לפצצה. בתרחיש זה, איראן תחזור בה מהסכם הביניים ותחדש בהיקף מלא את ההרחבה ההעמקה והשכלול של תכניתה הגרעינית, עדיין ללא התכשיות למחויבותה ל-NPT. איראן תפעיל צנטריפוגות מתקדמות, תגדיל את מלאי החומר המעושר שברשותה, תחזור להעשיר אורניום לרמה של 20

אחוזים, לא תפעיל את הפרוטוקול הנוסף ותפעיל את כור המים הכבדים באראכ. כתוצאה מכך יצומצם זמן הפריצה לפצצה ל"אפס" כבר ב-2016, ולא ב-2028, כמו שחזה הנשיא אובמה בראיון לתחנת הרדיו NPR. התנהגות איראנית כזאת תוביל בוודאות להחרפת הסנקציות נגד האיראנים, אך סביר להניח, כי נשיא ארצות הברית עדיין לא יגדיר מצב זה כ"צומת החלטה". הממשל האמריקאי כבר הוכיח, שהוא יכול לחיות עם איראן כשהיא בעלת יכולות גרעיניות נרחבות, כל עוד אינה פורצת לפצצה בפועל. עבור ישראל, שהגדירה, כי לא תוכל להשלים עם מצב שאיראן, היא בעלת יכולות לפרוץ בזמן קצר לפצצה, תרחיש זה יהיה בעייתי ביותר ויבסס הערכה כי ישראל הגיעה לצומת ההחלטה. תרחיש זה נראה בעייתי יותר לישראל מאשר גיבוש הסכם על פי הפרמטרים שסוכמו בלואן (עם התיקונים הנדרשים). בכל מקרה, לפני פעולה ישראל תצטרך לשקול את יעילותן של סנקציות נוספות שיוטלו על איראן, את הסיכוי שישבו אותה לשולחן המשא ומתן ואת הצפי להסכם טוב יותר שיושג בשיחות מחודשות אלה.

תרחיש ג': כישלון השיחות – החלטה איראנית לפרוץ לפצצה, לפרוש מה-NPT או פעולה איראנית חשאית במטרה להגיע לפצצה. בתגובה לכישלון להגיע להסכם ולהחרפת הסנקציות בעקבות זאת, תודיע איראן על פרישה מה-NPT ו/או תגיע להחלטה חשאית לייצר נשק גרעיני. יש להניח שצעד זה ינומק בטענה, שנשק גרעיני הוא "הערובה היחידה לביטחונה של איראן ולזכותה, כמעצמה עולה, להחזיק בנשק שאותו מחזיקות המעצמות ומדינות נוספות בשכנות לה". מדובר בתרחיש משברי חמור, שיציב מידית את ארצות הברית ואת ישראל ב"צומת ההחלטה". השיפוט האם תרחיש זה עדיף על הסכם יהיה מותנה במסקנת ההשוואה בין התוצאות העתידיות של הסכם מחד גיסא (ראו שלושת התרחישים הבאים), לבין יעילותה ותוצאותיה של תקיפה שתבצע במטרה לחסום את דרכה של איראן לנשק גרעיני, מאידך גיסא.

הגעה להסכם

תרחיש ד': סיכום המשא ומתן על פי הפרמטרים שגובשו בלואן, מתפתחת דינמיקה חיובית בין איראן לבין המעצמות, וב-10-15 השנים הבאות תתמתן איראן ותחדל מפעולה להשגת נשק גרעיני. זהו התרחיש האופטימי שהממשל האמריקאי מקווה שיתממש. בתרחיש זה, איראן תחזור בהדרגה ל"משפחת העמים" ותשמור את ההסכם בינה לבין העצמות ככתבו וכלשונו על יסוד הבנה, כי הגרעין אינו נכס עבורה אלא נטל. אמנם, גם לאחר עשור תישאר איראן במרחק שנה מפצצה, אך הנתבים לפצצה גרעינית – נתיב האורניום, נתיב הפלוטוניום והנתיב החשאי – יהיו חסומים ומפוקחים היטב. בתרחיש זה, לאחר עשר שנים איראן תרחיב את תשתית הגרעין בנתאנו, אולם, על פי ההסכם, היא לא תעשיר אורניום לרמה של מעל 3.67 אחוזים, לא תצבור את החומר מעל לכמות הזניחה של 300 ק"ג, לא תפעיל את אתר ההעשרה בפורדו, וכך תשכנע את הקהילה הבינלאומית, כי היא מדינה עם יכולות גרעיניות אזרחיות, השומרת על עקרונות ה-NPT ומפוקחת ביעילות על פי הפרוטוקול הנוסף המורחב של סבא"א.

במצב זה אם ידעו המעצמות גם למנוע את התפוצה הנוספת של תכניות גרעין למדינות נוספות במזרח התיכון, אין ספק, שמדובר בתרחיש עדיף על פני המצב הנוכחי, שבו איראן נמצאת בטווח של חודשים ספורים מפצצה, ובוודאי מהמצב שבו תימצא עם תשתית גרעינית נרחבת ביותר בשנת 2030 ללא הסכם. תרחיש זה ימנע את הצורך לבחור בין שתי החלופות הגרועות ב"צומת ההחלטה" – "פצצה או הפצצה".

תרחיש ה': איראן שומרת על ההסכם אך לא מוותרת על היעד האסטרטגי - יכולת לפתח פצצה בכל רגע נתון ובזמן קצר ביותר. ההנחה המנחה תרחיש זה היא, שלא חל שינוי במשטר האיראני ושלצד המשך פעילותו השלילית במזרח התיכון (חתירה להגמוניה אזורית, חתרנות, תמיכה בטרור וחתירה להשמדת ישראל), הוא דבק גם ברצון להיות מסוגל להחליט בכל רגע, בלי שהקהילה הבינלאומית תוכל למנוע זאת ממנו, על פיתוח פצצה גרעינית. בתום 10 שנות ההגבלה שיוטלו על איראן במסגרת ההסכם, איראן תציב שוב את כל 13,000 הצנטריפוגות שפורקו על פי תכתיביו – ומהלך זה יהיה אז לגיטימי – וכן תקבע לעצמה את היעד להגיע, בשנה ה-15 להסכם, ל-54,000 צנטריפוגות, כולל מדגמים מתקדמים – תכולתו המלאה של המתקן בנתאנו. בתרחיש זה, איראן תעבור להתקין אלפי צנטריפוגות מתקדמות, שפיתחה במשך שנות ההסכם, ותכין 3,000 צנטריפוגות מתקדמות להצבה בפורדו במלאות 15 שנים להסכם, המתיר לה לחזור לפעילות מלאה באתר זה, המוגן היטב. בשנה ה-15 להסכם תוכל איראן גם להתחיל לצבור אורניום מועשר מעל 300 ק"ג, ואף להעלות את רמת ההעשרה ל-20 אחוזים. ברור, כי בדיוק כמו שחזה הנשיא אובמה בראיון הרדיו שנתן, מרחק הפריצה לפצצה יהיה אפסי כבר מהשנה ה-13 להסכם ובוודאי בשנה ה-15 להסכם. בשנת 2025, ראש ממשלת ישראל והנשיא האמריקאי יהיו ללא ספק קרובים ביותר ל"צומת" ועל כן יהיו

חייבים להחליט האם לפעול לפני שהיקפה של תכנית הגרעין האיראנית וחסינותה ישאירו את ההחלטה האם לפתח פצצה רק בידי המשטר האיראני, הבעייתי והעוין. ההחלטה לפעול תהיה אז קשה, משום שהאיראנים אינם חורגים מההסכם, ובה בעת יהיה ברור, כי אי-עשייה מצד המעצמות פירושה פצצה איראנית בזמן קצר ביותר ובעיתוי בו יבחר המשטר בטהרן.

השאלה החשובה ביותר היא, האם הממשל האמריקאי, המקווה שתרחיש ד' האופטימי אכן יתממש, יפגוש במציאות את תרחיש ה' הבעייתי, יהיה מסוגל לפעול נגד איראן במצב שההסכם לא הופר על ידה ולא נחצה המייל האחרון לפצצה, קרי פעילות העשרה גבוהה ופיתוח מערכת הנשק. ישראל, לעומת זאת, תהיה אז חופשית לכאורה לפעול, משום שהיא אינה צד להסכם. חשוב לציין, שבניגוד לאינטואיציה, בתרחיש זה, פעולה צבאית נגד תכנית הגרעין האיראנית ב-2025 תהיה לא הרבה יותר מסובכת וקשה מאשר פעולה ב-2015. לפני הרחבתה של התשתית הגרעינית האיראנית כעבור תקופת ההסכם, בין השנים 2025 – 2030, התכנית תהיה מצומצמת יותר מכפי שהיא כיום, המודיעין עליה יהיה טוב יותר, והיא תהיה חסינה פחות מאשר מצבה היום. מנגד, בעוד 10-12 שנים, יתכן שהאיראנים יפתחו יכולות הגנה אווירית ומיגון נוסף, שיקשו אז על פעולה ישראלית.

תרחיש ו': פעילות איראנית חשאית בניגוד להסכם, כרסום בו ובמקרה קיצוני – פריצה לפצצה. בתרחיש

זה, לפני או אחרי תום תקופת ההסכם, תיחשף רמייה ופעולה איראנית בניגוד להתחייבויות על פי ה-NPT או בניגוד לתכתיבי ההסכם, והתקדמות לפצצה - פיתוח מערכת הנשק ו/או העשרה גבוהה יתבצעו בחשאי או בגלוי. במקרה זה, סביר שהן ישראל והן ארצות הברית יימצאו ב"צומת ההחלטה", כלומר: השלמה עם איראן חמושה בנשק גרעיני או פעולת נגד. אם ידבקו שתי המדינות בהצהרתן ש"כל האופציות על השולחן" ולא יאפשרו מצב של איראן גרעינית, תרחיש זה יעניק להן לגיטימציה לפעול כמעט בכל מצב לפני 2027 (השנה המוקדמת ביותר, שבה איראן צפויה לחזור ליכולות שיש בידה ב-2015). כאמור, המשימה הצבאית לא תהיה אז מסובכת מאשר ב-2015 ואף ייתכן שההיפך הוא הנכון – התכנית האיראנית תהיה חשופה ומצומצמת יותר מאשר כיום, ויכולות המודיעין והתקיפה של ישראל וארצות הברית תהיינה משופרות מכפי שהן כיום.

סיכום

ששה התרחישים שנותחו מצביעים על כי עדיף הסכם בין המעצמות לבין איראן בסוגיית תכנית הגרעין האיראנית על פי הפרמטרים שסוכמו בלוזאן, עם שיפורים הכרחיים (הסכם מוקפד ומתוקן בנושא המחקר והפיתוח, מענה להיבטי הנשק של התוכנית ופיקוח בכל אתר ובכל זמן), על פני המצב הנוכחי, אם כי לא על פי "עסקה טובה". החלופה ל"הסכם לוזאן משופר", היא סנקציות כבדות ויעילות, שיוכלו אולי להביא להסכם טוב יותר, אך גם אולי להוביל להתממשות הסיכונים הגלומים בכישלון השיחות, בהמשך פעילותה הגרעינית של איראן ואף בהחלטה של המשטר בטהרן לפרוץ לפצצה. לעומת זאת, הסכם יאפשר לזהות, אחרי תקופה של 10 – 12 שנים, האם המשטר האיראני לא התמתן ולא שינה את גישתו, והוא עדיין חותר לנשק גרעיני. אם אכן כך יקרה, אפשר יהיה לפעול נגד תכנית הגרעין בתנאים מבצעיים משופרים וייתכן שאף בתנאי לגיטימיות טובים יותר. אפשר שיש לבחון אפשרות להסכם הגנה ייחודי בין ישראל לארצות הברית, שיהיה מוגבל לסוגיית הגרעין האיראני בלבד, וכך לעקוף מכשולים המונעים חתימת הסכם הגנה כולל בין המדינות.

התרחיש הקשה ביותר במקרה של הגעה להסכם על פי הפרמטרים של לוזאן הוא לאו דווקא התרחיש שלפיו איראן מפרה את ההסכם או פורצת לגרעין, אלא התרחיש שבמסגרתו איראן שומרת על סעיפי ההסכם ולא מספקת עילה לגיטימית לארצות הברית למנוע את התייצבותה בטווח אפס מפצצה, בהתבסס על תכנית גרעינית רחבה, מתקדמת וחסינה. במקרה זה, רק ממשלת ישראל, שאינה צד להסכם, תהיה בצומת החלטה קשה, שבה היא תימצא כבר בימים אלה, אם לא יושג הסכם.

מכאן, שלישית לא נותר זמן רב לגבש את האסטרטגיה העומדת בפניה בזמן שנותן עד חתימת ההסכם או הכישלון לחתום אותו. המלצתו של כותב שורות אלה לראש הממשלה היא לדון באסטרטגיית הפעולה הנדרשת בכל אחד מהתרחישים שנותחו ולגבש בדחיפות הסכם-צד עם ארצות הברית, שיכלול הבנות לגבי כל אחד מהם. הבנות אלה צריכות להתייחס להבהרות הנדרשות לפרמטרים של לוזאן וכן הבטחה שלא תהיה הליכה נוספת לקראת הדרישות האיראניות, כפי שנרמזו לאחר הצגתו הפומבית של מסמך העקרונות שגובש בלוזאן. נושא הכרחי נוסף להבהרה וגיבוש מדיניות הוא כיצד יטופלו, יוגבלו

ויפוקחו דרישות עתידיות לתוכניות גרעין נוספות במדינות המזרח התיכון – שהן סיכון אסטרטגי נוסף שיתפתח אם ייחתם הסכם עם איראן בפרמטרים של הצהרת לוזאן.

נכון שהתרחישים שנותחו במאמר זה יהיו בבסיס השיח האסטרטגי, המקיף והמקצועי, שראוי שיתנהל בימים אילו בין ארצות הברית לישראל. ניתוח משמעותייהם המורכבות, כמפורט לעיל, יאפשר לגבש את רכיביו ההכרחיים של הסכם סופי עתידי ואת בנייתה של האסטרטגיה הביטחונית המתאימה ביותר לתרחישים הבעייתיים ולמשברים, שקיימת סבירות גבוהה כי יתפתחו אחרי הגעה להסכם בין המעצמות לאיראן, בהקשריהם השונים של תכניתה הגרעינית.